

Textus: Bír 13, 1-5. 24-25.: „Izráel fiai ismét azt tették, amit rossznak lát az Úr. Ezért az Úr a filiszteusok kezébe adta őket negyven esztendőre. Volt egy Dán nemzetségéből való ember Corából, akinek a neve Mánóah volt. A felesége meddő volt, nem szült. Megjelent egyszer az Úr angyala az asszonynak, és ezt mondta neki: Lásd, te meddő vagy, nem szültél. De teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Mostantól fogva vigyázz, bort vagy más részegítő italt ne igyál, és semmiféle tisztátalant ne egyél. Mert teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Ne érje annak borotva a fejét, mert Istennek szentelt názír lesz az a gyermek már anyja méhében. Ő kezdi majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok hatalmából. (...) Azután az asszony fiút szült, és Sámsonnak nevezte el. A gyermek felnövekedett, és megáldotta őt az Úr. És az Úr lelke nyugtalanítani kezdte őt Dán táborában, amely Corá és Estáól között volt.

Kedves Testvérek!

Sámson egy igazi szuperhős! Kedvelt alakja a gyermekeknek szóló történeteknek, izgalmas bibliai karakterek között biztosan benne van a TOP 3-ban. Igazi „Marvel” karakter! Igazi szuper erővel rendelkezik, igazi hőstetteket hajt végre. Története fordulatokkal teli, alakja ellentmondásos, lehet neki szurkolni, lehet csodálni, lehet akár megvetni, sőt gyűlölni is: példa és antipélda egyben. Négy fejezetet foglal a Bírak könyvéből a története. A mai Igeszakaszunk a története elejét meséli el részletesen: a születésének körülményeit. Egy szuperhős esetében bizony nagyon fontos a születés, a származás, a gyermekkor (akár ahhoz kapcsolódó nehézségek, amik egy életen át meghatározzák a működését). A felolvasás során egyébként egészen karácsonyi hangulatunk is lehetett: gyermek születésének ígérete, angyal. meddő asszony: Erzsébet és Mária története egyben! Őt lépésben járjuk végig annak az útját, hogy miben szólít meg minket most Sámson történetének kezdete.

1. Kontextus

A szakasz így kezdődik: „Izráel fiai ismét azt tették, amit rossznak lát az Úr...”. Ez nem meglepő, sőt tudnánk fűjni már a Bírak könyve refrénjeit: Izrael fiai elpártolnak, jön a külső ellenség, Istenhez kiáltanak, jön a szabadító, megmenekülnek, aztán egy ideig béke lesz. S utána minden kezdődik elölről. Eközben nagy káosz van Izraelben és mindenki azt tesz, amit jónak lát. Ez a kis felvezetés azonban a kontextusról fontos a számunkra, mert egy nagyon lényeges dologra mutat rá. Arról a korról, Sámson történetének későbbi fonákságairól és a saját szívünkéről is. Sokszor azt gondoljuk, hogy aki nem Isten szerint él, vagy elfordul Istentől, esetleg bálványimádó, vagy teljesen istentelen, az valamilyen morális vákuumban, értékrend nélkül él. A valóság azonban az, hogy mindig van értékrend. És a legelvetemültebb ember is gondolhatja nagyon morálisnak magát: a maga módján! Kell legyen jó és rossz fogalma – a maga módján. A különbség mindig abból fakad, hogy a mi szemünkben mi a bűn és Isten miről mondja azt? Minél nagyobb az átfedés e két halmaz közt, annál inkább Istennel jár egy ember, egy közösség. Minél nagyobb a különbség, annál nagyobb a baj. A legnehezebb pedig az, hogy szóhasználat, frázisok szintjén az ember megmaradhat Isten mellett, miközben valójában máshol van a szíve és nem azt gondolja bűnnek, amit a Szentírás mond. Ezt látnunk kell, ezt tudomásul kell venni: ezzel volt dolga Isten népének, ezzel van nekünk is: a saját szívünkben, a környezetünkben is.

2. A csodás születés üzenete

A kontextus meghatározása után a második lépés a csodás születés üzenete. Önmagában megragadó, hogy az Úr angyala megszólítja Sámson szüleit, felemeli őket, megáldja őket gyermekkel, de ennek több üzenete is van az egyéni sors felemelésénél.

2.1. Isten újat cselekszik

Sámson személyének jelentőségéhez tartozik annak a ténynek a hangsúlyozása, hogy születését Isten előre jelenti. Csak egészen kevesen voltak olyanok az üdvözítés története folyamán, akiknek az élete ilyen módon kezdődött. Izsák, Sámson, Sámuel, Keresztelő János és Jézus születését előzték meg angyali jelenések. Isten nagy dolgot készít, újat cselekszik a Tőle elpártolt nép életében és ez nem evidencia: ez a kegyelem.

2.2. Isten kiválaszt – már a születése előtt

Nagyon szépen tárul fel az isteni kiválasztás azon dimenziója a történetben, mikor egy feladatra hív el és választ ki a szuverén Isten: Isten kiválasztott egy férfit és egy nőt. Sámson apjának a neve Manóah, anyjának nevét nem ismerjük. Így nem tudjuk Sára, Anna, Erzsébet és Mária neve mellé sorolni, de hite és hitének bátorsága példaként maradt fenn. Nem voltak különlegesek, sőt, inkább szégyenben és megvetésben élhettek a meddőség miatt. Egyszerű emberek, akiket Isten felemel. Nincs különleges származás sem érdem: mert a lényeg Isten kegyelmi kiválasztásán van, ami nem kötődik egyáltalán emberi feltételekhez.

2.3. A veszedelmes ellenféllel szemben készíti Isten a szabadulás útját

A filiszteusok nem akármilyen ellenség. Egy igazán veszedelmes ellenfél: ők alapjaiban fenyegetik Izrael létét és megmaradását. Ők, amennyire tudható, a Kr. e.-i 12. században telepedtek meg Palesztína partjain, a termékeny tengerparti síkságon. A filiszteusok az égei-tengeri népek csoportjába tartoznak. Ámós és Jeremiás

könyve szerint Kréta szigete volt őshazájuk (Ám 9:7; Jer 47:4). Telepeik öt erősített város körül (Asdód, Askelón, Ekron, Gát, Gáza) helyezkednek el. Maga Palesztína is a filiszteusoktól kapta a nevét. A filiszteusok Izráel legszívósabb ellenfeleinek bizonyultak a történelem folyamán. A kanaániták mellett Izráel ősi ellenségeinek számítottak, mert igényt tartottak az ígért földjére. Századok telnek el, míg végre sikerül Izráelnek a teljes fölényét biztosítani a filiszteusok fellett.

3. Milyen lesz Isten kiválasztottja?

Harmadik lépésben vessünk egy pillantást, milyen lesz Isten kiválasztottja? A későbbi fejezetekben bontakozik ki ez, de itt is láthatunk már előre dolgokat. Rögtön rávághatjuk, hogy hát nem lesz tökéletes – ami természetes is valahol, hiszen ember.

3.1. Istennek szentelt

Amit szeretnék kiemelni most, hogy Isten kiválasztottja Istennek szentelt, azaz názir. A názir, az Úr felszenteltje (az nZR gyök jelentése: tartózkodni, magát megtartóztatni, önmegtartóztatással magát megszentelni, odaszentelni) nem ihat bort és részegítő italt, sem tisztátalant nem ehet, nem nyírhatja le haját és halottat sem érinthet. A nazirátus törvénye két formában volt ismerős Izráelben, volt egy ideiglenes nazirátus, amely csak egy bizonyos időre szólt, de Sámson példájából látjuk, hogy volt egy egész életre szóló nazirátus is. Sámson esetében csak arról tudósít a Bír, hogy nem nyíratta le haját sohasem (16:17). A le nem nyírt haj a názir fején, Isten teremőti szabadságának jele volt. Az Istennek szentelt ember ábrázatának olyannak kellett lennie, ahogyan Isten teremőti kezéből kikerült. A szeszes ital fogyasztása azért volt tilos, mert az ember által keltett mámor esetleg démoni inspirációt eredményezett. Ez a mesterséges inspiráció a pogány vallások papjainál és a hamis prófétáknál szokásban volt. Isten szent embere viszont csak Isten Lelkének ihletése alatt állhat.

3.2. A Lélek által vezetett

Az utolsó versekben olvassuk, hogy az Úr Lelke elkezd nyugtalanítani Sámson. A történetében pedig felmerül többször, hogy Isten Lelke hatása alá kerül. A nyugtalanít ige (*pa'am*) alapjelentése megmozdítani, ösztönözni, felkavarni, vagy akár nyugtalanságot kelteni, mint a dobbanó szív. Ez ugyanaz a kifejezés, mint mikor Saultól eltávozik az Úr Lelke és gonosz lélek kezdi gyötörni őt... Sámson élete valóban állandó nyugtalan tettekész állapot volt, amelyben mindig készen állott betölteni Istentől rendelt szabadító küldetését: a filiszteusok megfélemlítését és elrettentését az Istentől kapott hatalma erejével.

4. Miért van szükség ilyen szabadítókra?

A negyedik lépésünk egy fontos kérdést érint a saját életünkre nézve: miért kell látnunk ilyen vezetőket és szabadítókat a Bibliában? A születendő gyermeket édesanyja Sámsonnak nevezte el, ami „kis nap”-ot jelent. Fordítható úgy is, hogy a Nap fia. Ez nem az az a kis ártatlan megnevezés, amikor az anya ránéz gyermekére és azt mondja neki: „Napocskám, napsugaram...” Sokkal inkább valószínű, hogy mivel a napot sok kanaáni istennek tartotta, ez egy újabb utalás arra, hogy Izráel, bár nem utasította el teljesen az Urat, fűlszívű imádatát más nemzetek isteneinek imádatával kombinálta. Aggasztó, hogy Izráel jövőbeli bírása – Isten Fiának előfutára – maga is egy pogány isten után kapta a nevét, gyakorlatilag „Nap fia” néven. Ennek ellenére Isten népe érdekében és rajtuk keresztül munkálkodik. Sámson az utolsó bíró ebben a könyvben, Izráel utolsó nagy reménye. Várjuk, hogy lássuk, hogyan menti meg és kormányozza Isten népét Istennek engedelmeskedve. És szinte minden tekintetben csalódnunk fogunk. Sámson hibái, akárcsak születése, emlékeztetnek bennünket arra, hogy Isten népének egy másik, nagyobb Megváltóra van szüksége.

5. Mi az utunk?

Az utolsó, ötödik lépésben fel kell tennünk a kérdést: mi a mi feladatunk, hogy kapcsolódhatunk ehhez a történethez? Adja magát egy ilyen történet: amellett, hogy megláthatjuk a tökéletes szabadító, Jézus Krisztus személyét felragyogni egy ilyen történeten keresztül is, felmerülhet, hogy nem kell-e Krisztus tanítványának is ilyen szuperhősnek lennie? Az apostolok egy része is az volt, és sok keresztyén vértanú vagy vezető olyan, mintha tényleg hős lenne. És sok-sok keresztyén sóvárog erre - és mivel a kultúránk alapvetően narcisztikus, nagyon könnyen elhiszük, hogy igen, nekem különleges feladatom van. Valami nagyra hívott el az Úr! Pedig a küldetés nem az egyéné, hanem Isten népé. Még akkor is, ha ahogy újév este is hallottuk, Isten elküld egyes embereket, kiválaszt arra, hogy szóják Isten üzenetét – de az egyén is Isten küldötteként egy közösséget képvisel valójában. Krisztus testében nincs szükség szuperhősökre. Nekünk nem hősöknek kell lenni! Mi A HŐS csodálói és imádói lehetünk! Mi a HŐS szolgálai vagyunk, akiket barátainak hív. Mi azt ünnepeľjük, hogy a mi Hőšünk legyőzte a legnagyobb ellenséget a halált. Krisztus szolgálíként áldás lehetünk egyenként és közösségként is a világban, lehetnek egyéni útjaink, amire Isten küld, de vessük a szívünkbe: a mi dolgunk elsősorban az egyetlen igazi hős, Krisztus imádata és szolgálata. Ő a mi vezérünk, semmilyen világi vagy egyházi hatalom, vagy vezető a közelébe sem érhet. Bízunk rá most magunkat az új évben is. Ő győzelemre vezet minket az Ő népeként, az Ő követésében, a Vele való elmélyűlt kapcsolatban!